

LIBRIS

We know
books

Viorica BĂLTEANU

Stropi de soare / Stille di sole

Cuvânt însoțitor de Adrian Dinu Rachieru

Ilustrații de Lia Popescu

Traducere în limba italiană de Viorica BĂLTEANU

Editura JUNIMEA

2025

SUMAR

Câteva cuvinte de întâmpinare/ Adrian Dinu RACHIERU	7
Alcune parole d'accoglienza	10
Scrisoare către cititori.....	13
Epistola ai lettori	15
I. Amintiri din ograda bunicilor	17
Bătăușa	19
Leacul.....	21
Piu! Piu!.....	23
Marișca	27
Cuibul.....	29
Ducu.....	32
Mituș.....	36
Bijou.....	39
Negruță.....	43
Orășniile	47
II. Băieții descoperă ograda	49
Conversație în tramvai.....	51
<i>Gărgărițul laudăros</i>	53

Motănelul cel Rău.....	54
<i>Cotoiul pedepsit</i>	56
Explorări culinare.....	57
<i>Hrean și ciușcă</i>	60
Urechiații.....	61
<i>Nuntă cu urechi</i>	64
Codița.....	65
<i>Fel și fel de jucării</i>	67
Papion și Fălconete.....	68
<i>Pisicească</i>	71
Paperina și Doni.....	72
<i>Mac! Mac! Mac!</i>	75
Amabilități de vacanță.....	76
<i>Buchetul</i>	79
Mezinii familiei.....	80
<i>Hămăici</i>	82
Căpriorul.....	83
<i>Peste gardul grădinii</i>	86
Stropi de soare.....	87
<i>Invitație cu tâlc</i>	95
Stille di sole.....	97
<i>Chi è Pinocchio?</i>	106

Bătăușa

Pică de somn, dar nu se lasă:

– Îmi spui o poveste, Mioaraaa? începe cu miere plângăreață în glas.

– Altădată. Mâine. Dormi că e târziu, Ioana. Trebuie să crești mare.

– Mioara, tu... tu m-ai văzut pe mine când m-am născut? o iscodește, iar, pe adolescența cea răbdătoare, din nou venită în vacanță, la verișoara ei, mama fetiței care se lăsa anevoie furată de somn.

– Sigur că te-am văzut.

– Și cum eram?

– Mică, mică de tot și erai legată la cap cu o băsmăluță roșie cu picățele albe.

– Și unde eram?

– În pod. Am auzit un plânset și în pod te-am găsit pe tine. Te-am luat în brațe și am coborât cu tine în casă.

– La mami?

– Da.

– Și s-a bucurat?

– Sigur că da

– Și ticu?

– Da. Foarte, foarte mult s-au bucurat amândoi.

Epuizând subiectul, după câteva clipe de răgaz:

– Mioaraaa...

– Tot nu dormi?

– Mmmm... nuu dorm. Mioara, tu ai ochi albaștri... Da' eu, Mioara, eu, ce fel de ochi am, Mioara?

– Tu ai ochi căprui, Ioana. Taci, închide ochii, acum, să dormim, amândouă.

– Nu. Nu-i adevărat, suspină cu lacrimi. Eu, eu am ochi negri...

Și răbufnind cu amar în glas:

– Poate... poate ochi de capră ai tu!

Somnul se depărtase, brusc, din pricina insultei. Parcă ea nu știe că ochii caprelor sunt galbeni spre verzui și răi, da' răi de tot? I se părea că o vede aieva pe Bătăușa – capra din vecini – pe ulița bunicilor, acolo, în satul dintre dealuri. O îmbiase ea cu un smoc de iarbă, dar împielită își plecase iute capul și o izbise cu fruntea, răsturnând-o în pulberea uliței și astfel băgând groaza în bătrânele care, sfătoase, sporovăiau pe băncile de la porți. Așa că ochi de capră au numai caprele, se îmbună în gând Ioana, de acum liniștită.

Iar pe Bătăușa – își merita numele rea și afurisită! – o alungase iute tata-moș, amenințând-o cu nuiua, ca să se-nvețe minte, își mai aminti fetița, cufundându-se în vis cu-un suspin mititel, după ce, precum în fiecare seară, murmurase rugăciune *Înger, îngerășul meu*.

Leacul

Nimic nu o înspăimânta mai tare pe Ioana decât vacile negre. Bivolițele, adică, pe care le văzuse abia întoarse de la păscut, pe înserat, chiar cu o zi înainte. De teama lor, se lecuisse de proaspătul nărav, văzut cine știe la cine, de a se trânti pe jos cu ciudă încăpățanată, ori de câte ori nu i se făcea pe plac.

Prilejuri găsea, măcar unul cam la două-trei zile, o prevenise mama pe mătușa ei, când o adusese, la țară, la aer curat, ca să înceapă să mănânce mai bine. Și – minune mare, chiar din a doua zi de ședere la mătușa bătrână (sora bunicii) – lucrurile intrară în matca firească.

– Scoală-te imediat! N-auzi, sus, copilă îndărătnică! Îi ceru îndată strămătușa cu strașnică poruncă în glas. Fără vreun rezultat, se-nțelege.

– Uuuuuu... Schiau, schiau... Auuu! chelălăi taaare supărat Tarzan, cățelul voinic, punând stăpânire cu labele din față pe piciorul nou venitei sale tovarășe de mici zburdălnicii.

Și lătră amenințător, cu mare îndârjire, parcă dojenitor.

Intimidată, fetița vru să știe:

– Ce spune Tarzan, mătușă bătrână dragă?

LIBRIS | WE KNOW
– Zice că el abia așteaptă să vină vacile negre de la păscut, să le povestească cum te arunci de pământ ca o sălbatică. Și stai să vezi tu atunci...

Copila tresări ca arsă, după care se ridică îngrijată:

– Așa-i, așa-i că nu mă spui, Tarzane? Să nu mă spui la vacile negre... te rog... te rog mult, își aminti ea, pe dată, de niște „cuvinte fermecate”, netezindu-și grabnic rochița.

Piu! Piu!

Depart, în capătul uliței ce se pierdea hăt, mult dincolo de orice șir de case, pâlcuri înalte de copaci. Pădurea! Așa-i spusese ei mătușa bătrână, făgăduind că, da, vor ajunge sigur într-o zi, până acolo, tocmai peste apa Crișului Alb. Dacă ea va fi cuminte, firește.

Pădurea trebuie să fie ceva minunat, așa ca în poveștile cu zâne. Copacii sunt înalți de tot, mai întunecați ca pomii din grădină. Până și dudul cel mare s-ar pierde, poate, în desiș.

Oare, va întâlni, și piticii, o va vedea pe Lizuca, despre care îi citise mami? Zâna cea frumoasă și bună să fie pe undeva, pe aproape, și ea?

Binișor, călătoarea de o șchioapă se furișă pe poartă, o luă mai puțin binișor către capătul uliței lungi, lungi, lungi. Acum, lipăia spornic, iuțind tălpile goale, cum îi era drag să umble, acolo la sat, râvnind să cunoască mai degrabă cu o clipă tainele minunate ale codrului. Se opri, puțin descumpănită, lângă ultima casă.

În față, până departe, se întindea o pajiște largă, cu iarbă mărunță. Terenul de fotbal, îi destăinuseră copiii din vecini. Pe ici și colo, se zăreau cârduri de

gâște, rațe, curci. Iar, în capăt de tot, cât cuprindeai cu ochii, copaci și tufe dese: ținta fremătătoare, vrăjita a fugarei, cu inima iute-iute, ticăind. Parcurse în goană lățimea prăfoasă a uliței ce dădea târcol terenului cu iarbă și orătării, apoi, sări voinicește peste șanțul plin cu nămolul ploii din zori despre care le anunțase unchiul Marin, cu o seară înainte, privind cerul, că negreșit va alunga un pic din arșița de iulie.

– Piu! Piu! Piu! i se păru că aude. Ateriză în iarbă și se opri nedumerită. Nimic în preajmă. Dădu să plece.

– Piu! Piu! se ridică un fel de suspin, și mai deznădăjduit, din mълul înșelător.

Copila se lăsă în genunchi și, cu degetele făcute căuș, scoase un ghemotoc de noroi, în mijlocul căruia abia mijeia un cioc încleiat cu tina ucigătoare. Ochișorii nici nu mai vedeau, acoperiți cu pleoape străvezii, ostenite. Cu vietatea care abia-abia mai sufla strânsă la piept, cuprinsă de spaimă și cu lacrimi în suflet, copila sări șanțul îndărăt, mai anevoie, gonind către casa mătușii bătrâne, celei pricepute la multe minunății. Trebuia să știe ea un leac să-l scape, și pe puiuțul îndrăzneț, pesemne pornit tot către pădurea din zare.

Deschise cu chin poarta, năvăli în cerdac, gâfâind întră tiptil în bucătărie, unde începeau să se răspândească arome îmbietoare, îi întinse mătușii farmazoane boțul de noroi și se lăsă pe scăunelul său, cu mâinile mълoase poala rochiței, oricum, plină cu urme de nămol.

Văzu ca prin ceață două mâini iuți, spălând- în strachina cu apă calduță – cioculețul, căpșorul, spinarea, după care ieși la iveală un puișor golaș de găină, cam cât un pumnișor fetiță. Însă una mai răsărită. Curat și aproape gol. Tremura. Aceleași mâini destoinice pitiră micuța orătanie în coșulețul de nuiele, între cârpe curate.

– Îl lăsăm să doarmă, zise cu glas muiat mătușa bătrână cea strașnică la mânie, dar caldă ca ziua cu soare, altminteri. Hai, vino să te spăl, și pe tine...

Curată, cu rochița schimbată, Ioana își primi puiul, de-acum aproape întremat.

Avea ochișorii ca două mărgele vii, licăritoare, nu mai era la fel de golaș. Mărunt, uscat puf cenușiu îl acoperea, parcă îi mijeau pe aripioare niște micuțe penișoare albe și negre.

– E cocoșel, uite ce creastă mândră o să aibă, îi desluși mătușa bătrână, vădit mulțumită de întâmplare.

– Un cocoșel porumbac, da? se bucură cu glas cântat copila.

Și, de dragul porumbacului, învăță să le poarte de grijă tuturor aripatelor din bătătură. Umplea talerele cu păsat fiert de mătușa bătrână, le puneă apă proaspătă, le ocrotea de uliu, plimbându-se de colo până colo prin ogradă, le zvârlea boabe, smulgea iarbă, chemându-le „pe limba lor”, desigur:

– Pui-pui-pui-pui-pui! Buri-buri-buri-buri! Li-li-li-lilicile!

Cel dintâi, se năpustea un cocoșel mărunțel cu pene pestrice, mereu nesățul, care uitase, s-ar zice, de freamătul și chemarea pădurii din depărtare.